

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและนิติกร เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง
และบทบาทที่คาดหวังของนิติกรสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นายประภัสร์ แสงคา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

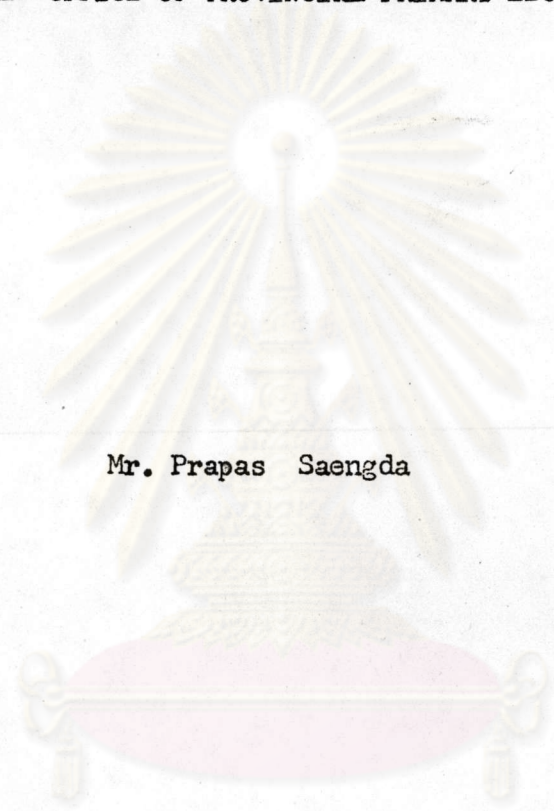
ISBN 974 - 576 - 649 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016078

117458626

OPINIONS OF DIRECTORS AND LEGAL OFFICERS OF THE OFFICE OF
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION CONCERNING ACTUAL ROLES AND
EXPECTED ROLES OF LEGAL OFFICERS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Prapas Saengda

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Education Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1989

m ISBN 974 - 576 - 649 - 6

ประภัสร์ แสงดา : ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและนิติกรเกี่ยวกับ
บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของนิติกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
(OPINIONS OF DIRECTORS AND LEGAL OFFICERS OF THE OFFICE OF PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION CONCERNING ACTUAL ROLES AND EXPECTED ROLES OF LEGAL
OFFICERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์, 174 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและ
นิติกรเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของนิติกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง

ผลการวิจัยพบว่าผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและนิติกรมีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า
นิติกรได้ปฏิบัติตามบทบาทในระดับมากและมีความคาดหวังว่าควรแสดงบทบาทของนิติกรในระดับมาก เช่นกัน

เมื่อพิจารณารายกลุ่มพบว่ากลุ่มผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด มีความคิดเห็นว่านิติกรได้
ปฏิบัติตามบทบาทในระดับมากและคาดหวังว่าควรแสดงบทบาทในระดับมาก ส่วนกลุ่มนิติกรมีความคิดเห็นว่า
นิติกรได้ปฏิบัติตามบทบาทในระดับน้อย และคาดหวังว่าควรแสดงบทบาทในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง พบว่ามีความแตกต่างอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

PRAPAS SAENGDA : OPINIONS OF DIRECTORS AND LEGAL OFFICERS OF OFFICE OF OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION CONCERNING ACTUAL ROLES AND EXPECTED ROLES OF LEGAL OFFICERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D. 174 PP.

The purpose of this research was to study the opinions of directors and legal officers of office of provincial primary education concerning actual and expected role of legal officers under the Jurisdiction of the office of provincial primary education and compare the actual role with the expected role.

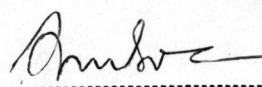
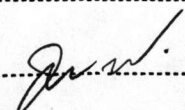
The study revealed that, the opinions of directors and legal officers of provincial primary education concerning the actual and expected role legal officers are high criteria.

Considering each group, it was found that the opinions of directors of provincial primary education concerning the legal officers actual and expected role are high criteria. On the other hand, the opinions of legal officers concerning the legal officers actual role is low, but the expected role is high creteria.

Comparing between the actual and expected role, it was found that there are significant difference at 0.01 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากท่าน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติภา คุปรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้กรุณาให้
คำปรึกษา แนะนำและตรวจสอบความถูกต้องด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง มาโดยตลอด
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความซาบซึ้งอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย
คันติเมธ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ซึ่งทั้งสองท่านเป็นอาจารย์
ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้ง
อาจารย์ประจวบ แสงอินทร์ อาจารย์นิรันดร์ บรรดาศักดิ์ อาจารย์ชัยฤทธิ์
สิงห์สุริยะโชติ และอาจารย์ กอบกุล จันทวโร ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ
การวิจัยให้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดทุกจังหวัด นิตกร
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามรวมทั้งเพื่อนนิสิตที่ได้ให้กำลังใจ คุณสุรทิน สืบสาย ผู้พิมพ์ แม่พี่น้องและ
หลาน ๆ ที่ให้กำลังใจและทุนทรัพย์กับผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ประภัสร์ แสงดา

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นของการวิจัย.....	7
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับบทพาท.....	8
ความสำคัญของบทพาท.....	10
การบริหารการศึกษากับบทพาทของนิติกร.....	11
บทพาทของนิติกรสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....	19
-การส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัยและป้องกันการกระทำผิด ทางวินัย.....	19
-การดำเนินการทางวินัย.....	30
-การร้องทุกข์.....	50
-การอุทธรณ์.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

-การร้องเรียน.....	64
-ความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่ง.....	67
-การประสานการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญา การตรวจสอบหลัก ทรัพย์สินของลูกหนี้ การบังคับคดี.....	70
-การให้ความเห็นเกี่ยวกับการตีความ กฎหมาย ระเบียบ รวมทั้ง เสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	72
-การให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำนิติกรรมสัญญา การ บังคับตามสัญญาและการบอกเลิกสัญญา.....	74
-การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับอรรถคดีทั่วไป ของข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด.....	75
มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง.....	76
สรุป.....	82
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	83
ประชากร.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้นตอบแบบสอบถาม.....	89
ตอนที่ 2 บทบาทของนิติกร.....	94
5 สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล.....	137
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	137

บทที่	สารบัญ (ต่อ)	หน้า
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	137
	สรุปผลการวิจัย.....	138
	อภิปรายผลการวิจัย.....	142
	ข้อเสนอแนะ.....	149
	บรรณานุกรม.....	151
	ภาคผนวก.....	154
	ประวัติผู้เขียน.....	174

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญชาราย

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา.....	80
2	สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ การ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ปัจจุบัน.....	84
3	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิสิต เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของนิสิต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กานการส่งเสริมให้ ข้าราชการมีวินัยและการป้องกันการกระทำผิดทางวินัย.....	89
4	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด (ผอ.ปจ.) และนิสิต เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของนิสิต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบความคิดเห็น ในด้านการดำเนินการทางวินัย.....	93
5	แสดงความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิสิต เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของนิสิต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบความคิด เห็นในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับ เรื่องร้องทุกข์.....	98
6	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด (ผอ.ปจ.) และนิสิต เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิสิต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับ เรื่องอุทธรณ์.....	101
7	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด (ผอ.ปจ.) และนิสิต เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิสิต สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการร้องเรียน.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

8 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตินกรเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตินกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของ ข้าราชการในทางแพ่ง..... 107

9.1 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตินกร เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตินกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในด้านการประสานการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญา การสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ การบังคับคดี(เกี่ยวกับการฟ้อง คดีแพ่ง)..... 110

9.2 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตินกร เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตินกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในด้านการประสานการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญา การ สืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ การบังคับคดี เกี่ยวกับการฟ้องคดี อาญา..... 113

9.3 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตินกร เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของนิตินกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบความคิ ดเห็นในด้านการฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญา การสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ การบังคับคดี เกี่ยวกับการบังคับคดีและการสืบหาหลักทรัพย์..... 116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตกรเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในค่านการให้ความเห็นเกี่ยวกับการตีความกฎหมาย ระเบียบรวมทั้งแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย.....	119
11	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตกรเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในค่านการให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำนิตกรรรมสัญญา การบังคับตามสัญญาและการบอกเลิกสัญญา.....	122
12	ความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตกรเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบ ความคิดเห็นในค่านการให้ความปรึกษาแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับ อรรถคดีทั่วไปของข้าราชการและลูกจ้าง.....	125
13	แสดงความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด(ผอ.ปจ.) และนิตกรเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของ นิตกร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเปรียบเทียบ ความคิดเห็น.....	128